Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 250 IX **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2022 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

INHOUDSOPGAVE

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL 3

B. BEGROTINGSTOELICHTING 4

1 Leeswijzer 4

2 Beleid 5
2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXB 5
2.2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA 9
2.3 Overzicht Coronamaatregelen 11

3 Beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXB) 12
3.1 Artikel 1 Belastingen 12
3.2 Artikel 2 Financiële markten 16
3.3 Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector 18
3.4 Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen 21
3.5 Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen 23
3.6 Artikel 6 Btw-compensatiefonds 25
3.7 Artikel 9 Douane 26
3.8 Artikel 13 Toeslagen 28

4 Beleidsartikelen Nationale Schuld (IXA) 32
4.1 Artikel 11 Financiering staatsschuld 32
4.2 Artikel 12 Kasbeheer 34

5 Niet-beleidsartikelen 36
5.1 Artikel 8 Apparaat Kerndepartement 36
5.2 Artikel 10 Nog onverdeeld 37

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB);
2. de begrotingsstaat inzake de Nationale Schuld (IXA).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Financiën,

S.A.M. Kaag

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de eerste suppletoire begroting 2022 inclusief incidentele suppletoire begrotingen (ISB's) van het ministerie van Financiën (IXB) en Nationale Schuld (IXA).

In hoofdstuk 2 zijn de overzichten opgenomen met de belangrijkste mutaties: in paragraaf 2.1 voor artikel 1 t/m 13 van IXB en in paragraaf 2.2 voor artikel 11 en 12 van IXA.

Hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 bevatten per beleidsartikel een budgettaire tabel. Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in de onderstaande staffel (tabel 1) toegelicht. Dit betreft zowel mutaties die reeds in de Ontwerpbegroting 2023 zijn gemeld als overige mutaties uit de tweede suppletoire begroting. Vanwege de staffel kan de som van de toegelichte mutaties afwijken van de totale mutatie op het artikel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Beleidsmatige mutaties zijn het gevolg van nieuw beleid. Technische mutaties zijn het gevolg van bestaand beleid (bijvoorbeeld overboekingen en ramingsbijstellingen).

De toelichting op de mutatie van de belastingontvangsten is in de Najaarsnota opgenomen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXB

In onderstaande tabellen worden de belangrijkste suppletoire uitgaven- (tabel 2) en ontvangstenmutaties (tabel 3) weergegeven. Dit zijn de wijzigingen ten opzichte van de eerste suppletoire begroting 2022 inclusief incidentele suppletoire begrotingen (ISB's) van het ministerie van Financiën (IXB) en Nationale Schuld (IXA) en bevatten zowel de in de Ontwerpbegroting 2023 gemelde mutaties voor 2022 als nieuwe mutaties voor 2022.

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2022 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2022
Vastgestelde begroting 2022		**11.183.192**
Stand 1e suppletoire begroting 2022		**12.500.424**
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Overheveling WAU middelen vanuit AP	1	17.000
2) Vertraging uitvoering MSNP	1	– 28.079
3) Apparaatsuitgaven Belastingdienst	1	– 16.200
4) Kapitaalinjectie Invest-NL	3	– 130.000
5) Kapitaalinjectie Invest International	3	– 37.000
6) Schade-uitkering EKV	5	33.000
7) Storting begrotingsreserve EKV	5	69.000
8) Bijstelling btw-compensatiefonds (BCF)	6	106.863
9) Nog onverdeeld	10	– 33.169
10) Apparaatsuitgaven Toeslagen	13	– 18.000
11) Bijdrage aan het generale beeld	div	– 76.000
12) Kasschuiven	div	378.848
13) Overige mutaties		– 29.082
Stand 2e suppletoire begroting 2022		**12.737.605**

Toelichting

1. *Overheveling WAU middelen vanuit AP*
   In het coalitieakkoord Rutte IV zijn middelen gereserveerd op de Aanvullende Post (AP) voor dienstverlening, Werk aan Uitvoering (WAU) en ICT om de dienstverlening te verbeteren en te versterken. Deze middelen worden bij de tweede suppletoire begroting overgeheveld naar artikel 1 Belastingen ter financiering van IV-capaciteit.
2. *Vertraging uitvoering MSNP*
   Gedupeerden zijn ten onrechte afgewezen voor de regeling Minnelijke Schuldsanering Natuurlijke Personen (MSNP), als gevolg van registratie in de Fraude Signalering Voorziening (FSV). Bij het compenseren van de gedupeerden dient een zorgvuldig proces gevolgd te worden.[1] Daarnaast duurt het langer om de impact en het aantal gedupeerden te onderzoeken dan eerder gedacht, waardoor er in 2022 nog geen schadevergoedingen uitgekeerd worden. Hierdoor valt € 28 mln. in 2022 vrij.

[1] Kamerstukken II 2021-2022, 31 066, nr. 1131

3. *Apparaatsuitgaven Belastingdienst*
   De uitgaven van de Belastingdienst vallen € 16,2 mln. lager uit als gevolg van een krappe arbeidsmarkt. Werkzaamheden worden opgevangen binnen de bestaande formatie van de Belastingdienst en er wordt minder ingehuurd op projecten. De hiermee samenhangende facilitaire uitgaven vallen daarom ook lager uit.
4. *Kapitaalinjectie Invest-NL*
   In 2022 zal € 130 mln. minder kapitaal worden gestort voor Invest NL. Het totaal van de beoogde kapitaalinjectie wijzigt niet, alleen in de kasreeks vindt een verschuiving plaats naar latere jaren.
5. *Kapitaalinjectie Invest International*
   In 2022 wordt € 37 mln. minder kapitaal gestort dan geraamd. Het totaal van de beoogde kapitaalinjectie wijzigt niet, alleen in de kasreeks vindt een verschuiving plaats naar latere jaren.
6. *Schade-uitkering EKV*
   In 2022 valt het totaal aan schade-uitkeringen naar verwachting € 33 mln. hoger uit dan begroot. Dit heeft onder meer te maken met onverwachte schade uitkeringen op Sri Lanka, waar sprake is van een instabiele politieke situatie.
7. *Storting begrotingsreserve EKV*
   De begrotingsreserve EKV wordt gevoed door ontvangen premies. Bij deze tweede suppletoire begroting wordt de raming van de begrotingsreserve met € 69 mln. verhoogd. Dit komt door de ontvangst van een relatief groot premiebedrag door een transactie op de Filipijnen.
8. *Bijstelling btw-compensatiefonds (BCF*)
   Als gevolg van overhevelingen van budget van ministeries naar decentrale overheden wordt een bedrag in het gemeente of provinciefonds gestort. Het geraamde btw-deel van dit bedrag wordt in het BCF gestort. Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw daarna weer terugvragen bij het BCF (€ 106,9 mln.). Tegenover deze extra uitgaven staan gelijke ontvangsten.
9. *Nog onverdeeld*
   Niet alle middelen op artikel 10 Nog onverdeeld zijn in 2022 benodigd. De op artikel 10 Nog onverdeeld resterende middelen van € 33 mln. vallen daarom vrij.
10. *Apparaatsuitgaven Toeslagen*
    Door personeelsverloop en krapte op de arbeidsmarkt duurt het langer om vacatures te vervullen. Als gevolg hiervan komt er € 18 mln. bij aan onderuitputting op de apparaatsuitgaven.
11. *Bijdrage aan het generale beeld*
    In de Ontwerpbegroting 2023 is reeds aangegeven dat de apparaats- en programmauitgaven lager uitvallen dan verwacht. Dit wordt onder andere veroorzaakt door personeelsverloop en krapte op de arbeidsmarkt, waardoor het langer duurt om vacatures te vervullen. Deze onderuitputting (€ 76 mln.) is ten goede gekomen aan het generale beeld. Aanvullend hierop treedt bij de Najaarsnota additioneel een onderuitputting op van per saldo € 148 mln., verdeeld over diverse artikelen van de Financiënbegroting (onder andere artikel 1 Belastingen, artikel 9 Douane, artikel 10 Nog onverdeeld en artikel 13 Toeslagen).
12. *Kasschuiven*
    Er wordt een aantal kasschuiven doorgevoerd om middelen in het gewenste meerjarige ritme te plaatsen. Deze kasschuiven zijn reeds in de Ontwerpbegroting 2023 gemeld:
    – Artikel 13 Toeslagen: Dit betreft ten eerste middelen voor Toeslagenherstel (artikel 13 Toeslagen), waarbij circa € 784 mln. vanuit 2022 naar latere jaren wordt geschoven. Dit komt voornamelijk omdat een aantal regelingen later starten dan aanvankelijk voorzien.

– Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector: Op artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector worden middelen uit latere jaren naar voren gehaald (waaronder € 1,2 mld. naar 2022), in verband met de kapitaalbehoefte van TenneT.
– Overige kasschuiven: Voor de handhaving van de door het kabinet afgekondigde sanctiemaatregelen tegen Rusland en Belarus, als gevolg van de oorlog in Oekraïne, worden tot en met 2026 extra middelen (€ 49 mln. cumulatief) toegevoegd aan de Douane (artikel 9 Douane). Met een kasschuif worden deze additionele middelen in het juiste meerjarige ritme gezet. Tot slot worden nog kasschuiven verwerkt ten behoeve van de herstelactie 'invorderingsrente', WAU-middelen (beide artikel 1 Belastingen) en het project Digitale Snelweg Douane (DSD) (artikel 10 Nog onverdeeld).

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2022 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)		
	Artikelnummer	Ontvangsten 2022
Vastgestelde begroting 2022		**187.834.085**
Stand 1e suppletoire begroting 2022		**183.317.992**
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Belastingontvangsten	1	3.369.173
2) Kasschuif project invorderingsrente	1	40.000
3) Boetes en schikkingen	1	25.000
4) Dividenden staatsdeelnemingen	3	90.051
5) Aflossing lening KLM	3	277.083
6) Renteontvangsten lening KLM	3	– 25.681
7) Mutaties premies EKV	5	69.000
8) Bijstelling btw-compensatiefonds (BCF)	6	106.863
9) Overige mutaties		7.846
Stand 2e suppletoire begroting 2022		**187.277.327**

Toelichting

1. *Belastingontvangsten*
   Zie voor een toelichting van deze mutatie de Najaarsnota 2022.
2. *Kasschuif project invorderingsrente*
   Naar aanleiding van het onjuist toepassen van wetgeving rondom de invorderingsrente wordt de herstelactie «invorderingsrente» opgestart. Er zijn middelen gereserveerd in 2022 en 2023, omdat de invorderingsrente moet worden terugbetaald. Met deze kasschuif worden de middelen in het juiste ritme gezet.
3. *Boetes en schikkingen*
   Op basis van de realisaties wordt er € 25 mln. meer ontvangsten door boetes en schikkingen verwacht dan eerder geraamd.
4. *Dividenden staatsdeelnemingen*
   Op basis van de actuele inzichten en definitieve vaststellingen van de dividenden worden de dividendramingen van de staatsdeelnemingen voor het jaar 2022 naar boven bijgesteld (€ 90 mln.).
5. *Aflossing lening KLM*
   KLM maakt gebruik van de mogelijkheid om vervroegd af te lossen en lost de uitstaande lening van € 277 mln. in 2022 af.
6. *Renteontvangsten lening KLM*
   Omdat KLM alleen rente betaalt over het getrokken deel van de lening, wijzigen de renteontvangsten na de vervroegde aflossing van € 277 mln. Voor 2022 worden de renteontvangsten naar beneden bijgesteld, vanaf 2023 worden de renteontvangsten bijgesteld en op nul geraamd.
7. *Mutaties premies EKV*
   De premies voor de EKV worden met € 69 mln. naar boven bijgesteld. Dit komt door de ontvangst van een relatief groot premiebedrag door een transactie op de Filipijnen.
8. *Bijstelling btw-compensatiefonds (BCF)*
   Dit betreft de jaarlijkse bijstelling van de raming van het BCF. Zie hiervoor de toelichting bij tabel 2 belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2022.

2.2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA

In onderstaande tabellen worden de belangrijkste suppletoire uitgaven- (tabel 4) en ontvangstenmutaties (tabel 5) weergegeven.

Tabel 4 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2022 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2022
Vastgestelde begroting 2022		**36.145.806**
Stand 1e suppletoire begroting 2022		**36.646.485**
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Rente vaste schuld	11	158.000
2) Aflossing vaste schuld	11	89.401
3) Rentelasten kasbeheer	12	91.597
4) Verstrekte leningen	12	1.000.000
5) Overige mutaties		1.862
Stand 2e suppletoire begroting 2022		**37.987.345**

Toelichting

1. *Rente vaste schuld*
   De rentelasten vallen in 2022 naar verwachting hoger uit dan eerder geraamd (€ 158,0 mln.). Bij de uitgifte van nieuwe schuld worden de rentetarieven vastgelegd tegen het dan geldende rentetarief. Aangezien de rentetarieven nu hoger zijn dan eerder geraamd, levert dit een tegenvaller op.
2. *Aflossing vaste schuld*
   De aflossingen op de vaste schuld zijn naar verwachting hoger (€ 89,4 mln.) als gevolg van het vervroegd aflossen van obligaties in 2022. Vervroegd aflossen wordt gedaan uit hoofde van cashmanagement.
3. *Rentelasten kasbeheer*
   De raming van de rentelasten is hoger dan geraamd als gevolg van de instroom van middelen op rekeningen-courant en de nieuwe rentestanden van het Centraal Planbureau (CPB).
4. *Verstrekte leningen*
   Naar verwachting worden in 2022 meer leningen verstrekt aan de deelnemers van het schatkistbankieren dan eerder geraamd. De raming wordt daardoor met € 1,0 mld. naar boven bijgesteld.

Tabel 5 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2022 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2022
Vastgestelde begroting 2022		**62.666.360**
Stand 1e suppletoire begroting 2022		**78.745.218**
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Rente vlottende schuld	11	– 137.000
2) Rente derivaten	11	– 57.000
3) Uitgifte vaste schuld	11	– 2.500.000
4) Mutatie vlottende schuld	11	– 13.196.000
5) Aflossingen op leningen	12	146.540
6) Mutatie in rekening courant en deposito	12	4.846.738
7) Overige mutaties		2.634
Stand 2e suppletoire begroting 2022		**67.851.130**

Toelichting

1. *Rente vlottende schuld*
   De rentebaten op de vlottende schuld vallen naar verwachting € 137,0 mln. lager uit als gevolg van wijzigingen in de omvang van de kortlopende schuld en de hoogte van de korte rente.
2. *Rente derivaten*
   Er worden € 57,0 mln. minder rentebaten op derivaten verwacht dan eerder geraamd als gevolg van gerealiseerde rentepercentages van derivaten en de nieuwe rentestanden van het CPB.
3. *Uitgifte vaste schuld*
   De raming voor de uitgifte van vaste schuld is met € 2,5 mld. naar beneden bijgesteld als gevolg van het gewijzigde financieringsplan 2022. Het financieringsplan geeft een beschrijving van de geschatte omvang en de totstandkoming van de financieringsbehoefte van de Nederlandse Staat voor 2022 en een overzicht van de manier waarop het Agentschap van plan is deze in te vullen.
4. *Mutatie vlottende schuld*
   De raming van de mutatie vlottende schuld daalt met € 13,2 mld. Dit is het gevolg van een lagere financieringsbehoefte doordat de raming van het kastekort voor het lopende begrotingsjaar sterk is afgenomen. Schommelingen in de financieringsbehoefte in een lopend begrotingsjaar worden zo veel mogelijk opgevangen op de geldmarkt.
5. *Aflossingen op leningen*
   Op basis van de actuele inzichten wordt verwacht dat de aflossingen op de leningen € 146,5 mln. hoger uitvallen dan eerder geraamd. Dit zijn leningen die door agentschappen, rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) en derden in het kader van schatkistbankieren zijn afgesloten.
6. *Mutatie in rekening courant en deposito*
   De wijziging in de geraamde mutatie van het saldo op de rekeningen-courant en deposito's van de deelnemers van schatkistbankieren is het gevolg van het actualiseren van de geraamde uitgaven en inkomsten van RWT's, sociale fondsen en decentrale overheden (€ 4,8 mld.). De mutaties in rekeningen-courant en deposito's worden veroorzaakt door de uitgaven en ontvangsten van de deelnemers van het schatkistbankieren.

2.3 Overzicht Coronamaatregelen

In onderstaande tabel worden de coronagerelateerde uitgaven- en ontvangsten weergegeven per begrotingsartikel. Bijbehorende kamerstukken zijn opgenomen voor verdere toelichting. Ook is een uitgebreid overzicht terug te vinden op de pagina Overheidsfinanciën op www.Rijksfinanciën.nl.

Tabel 6 Coronamaatregelen op de begroting van het Ministerie van Financiën (bedragen x € 1 mln.)

Art.	Naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2022	Bedrag uitgaven 2022	Bedrag ontvangsten 2022	Relevante Kamerstukken
1	Belasting- en invorderingsrente	– 16,0	– 16,0	– 217,0	Kamerstukken II 2020-2021, 35 420 nr. 348
1	Boetes en schikkingen	0,0	0,0	– 90,0	Kamerstukken II 2020-2021, 35 420 nr. 348
1	Kosten vervolging	0,0	0,0	– 85,0	Kamerstukken II 2020-2021, 35 420 nr. 348
3	Steunmaatregelen KLM	– 877,1	722,9	316,1	Kamerstukken II 2020-2021, 29 232, nr. 41
4	EIB pan-Europees Garantiefonds	0,0	96,4	0,0	Kamerstukken II 2019-2020, 35 492 nr. 1
4	SURE	112,9	0,0	0,0	Kamerstukken II 2019-2020, 35 466, nr. 1
4	NGEU	5.934,4	0,0	0,0	Kamerstukken II 2019-2020, 21 501-20, nr. 1575
5	Herverzekering leverancierskredieten	0,7	20,7	20,0	Kamerstukken II 2019-2020, 35 433, nr. 1

3 Beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXB)

3.1 Artikel 1 Belastingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Belastingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	**3.288.160**	**3.297.931**	**112.679**	**– 101.075**	**3.309.535**
Uitgaven (1) + (2)	**3.098.706**	**3.102.777**	**16.195**	**– 46.075**	**3.072.897**
Apparaatsuitgaven (1)	**2.850.155**	**2.862.618**	**59.729**	**– 23.577**	**2.898.770**
Personele uitgaven	**2.392.398**	**2.447.500**	**78.779**	**– 8.310**	**2.517.969**
Eigen personeel	2.010.149	2.010.491	67.940	19.458	2.097.889
Inhuur externen	374.109	429.449	10.598	– 27.768	412.279
Overig personeel	8.140	7.560	241	0	7.801
Materiële uitgaven	**457.757**	**415.118**	**– 19.050**	**– 15.267**	**380.801**
ICT	31.591	25.591	1.519	13.560	40.670
Bijdrage aan SSO's	322.432	296.823	– 7.338	– 42.777	246.708
Overig materieel	103.734	92.704	– 13.231	13.950	93.423
Programma-uitgaven (2)	**248.551**	**240.159**	**– 43.534**	**– 22.498**	**174.127**
Bekostiging	**1.250**	**3.200**	**51**	**0**	**3.251**
Vergoeding proceskosten	1.250	3.200	51	0	3.251
Garanties	**250**	**161**	**10**	**0**	**171**
Garantie procesrisico's	250	161	10	0	171
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**12.089**	**14.476**	**495**	**0**	**14.971**
Waarderingskamer	2.381	2.349	97	0	2.446
Kadaster	2.045	2.765	84	0	2.849
Kamer van Koophandel	430	321	18	0	339
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	7.233	9.041	296	0	9.337
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**453**	**460**	**18**	**3.407**	**3.885**
Internationale Douaneraad	178	178	7	0	185
Overige internationale organisaties	275	282	11	3.407	3.700
Opdrachten	**374.126**	**354.560**	**9.285**	**– 17.205**	**346.640**
ICT opdrachten	318.910	294.027	4.728	– 17.205	281.550
Overige opdrachten	55.216	60.533	4.557	0	65.090
Bijdrage aan agentschappen	**77.667**	**79.679**	**– 14.824**	**0**	**64.855**
Bijdrage Logius	75.257	78.379	– 14.923	– 2.000	61.456
Bijdrage overige agentschappen	2.410	1.300	99	2.000	3.399
(Schade)vergoeding	**5.163**	**18.701**	**211**	**– 8.700**	**10.212**
(Schade)vergoedingen	5.163	18.701	211	– 8.700	10.212

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Rente	**141.000**	**132.369**	**0**	**0**	**132.369**
Belasting- en invorderingsrente	141.000	132.369	0	0	132.369
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	**– 363.447**	**– 363.447**	**– 38.780**	**0**	**– 402.227**
Toerekening uitgaven aan Douane	– 171.745	– 171.745	– 22.800	0	– 194.545
Toerekening uitgaven aan Toeslagen	– 191.702	– 191.702	– 15.980	0	– 207.682
Ontvangsten (3) + (4)	**182.309.112**	**177.279.914**	**8.029.799**	**– 4.600.526**	**180.709.187**
Programma-ontvangsten (3)	**182.216.879**	**177.164.171**	**8.046.699**	**– 4.600.526**	**180.610.344**
waarvan: Belastingontvangsten	181.202.055	176.582.078	7.994.699	– 4.625.526	179.951.251
Bekostiging	**135.644**	**7.000**	**0**	**0**	**7.000**
Doorbelasten kosten vervolging	135.644	7.000	0	0	7.000
Rente	**665.616**	**423.071**	**52.000**	**0**	**475.071**
Belasting- en invorderingsrente	665.616	423.071	52.000	0	475.071
Boetes en schikkingen	**213.564**	**152.022**	**0**	**25.000**	**177.022**
Ontvangsten boetes en schikkingen	213.564	152.022	0	25.000	177.022
Apparaatsontvangsten (4)	**92.233**	**115.743**	**– 16.900**	**0**	**98.843**

Tabel 8 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m X) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Verplichtingen	**3.288.160**	**3.297.931**	**112.679**	**– 101.075**	**3.309.535**
waarvan betalingsverplichtingen	3.287.755	3.297.615	112.669	– 101.075	3.309.209
waarvan garantieverplichtingen	405	316	10	0	326
Garantie procesrisico's	405	316	10	0	326

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen vallen in 2022 naar verwachting per saldo € 11,6 mln. hoger uit ten opzichte van de eerste suppletoire begroting. De belangrijkste mutaties:

– Bij de controle van het jaarverslag 2021 heeft de Auditdienst Rijk (ADR) geconstateerd dat verplichtingen ter grootte van € 96,5 mln ten onrechte in het jaar 2021 zijn verantwoord. Deze verplichtingen komen daardoor ten laste van de ruimte in 2022 en de raming van de aan te gane verplichtingen in 2022 wordt daarvoor gecorrigeerd. De mutatie heeft geen effect op de kasraming.
– Het verplichtingenbudget wordt met € 100 mln. naar beneden bijgesteld, aangezien de verplichting voor de mobiliteitskaart al in 2021 is aangegaan en niet in 2022.

– Het verplichtingenbudget wordt met € 45 mln. opgehoogd ten behoeve van het afsluiten van inhuurcontracten, welke nodig zijn voor de opdrachten in 2023.
– Voor de overige € 30 mln. geldt dat de verplichtingen gelijk zijn aan de kasuitgaven. Zie hiervoor de toelichtingen bij de de uitgaven.

Uitgaven

Personele uitgaven
Per saldo stijgen de personele uitgaven naar verwachting met € 70,5 mln. De belangrijkste mutaties:
– Bij de Miljoenennota 2023 is loonbijstelling toegerekend in verband met een stijging in de cao-lonen en de sociale premies (€ 68,5 mln.).
– Lagere verwachte uitgaven van € 30 mln. aan inhuur als gevolg van een krappe arbeidsmarkt.
– Een toename in uitgaven aan eigen personeel van € 17,5 mln. om de bedrijfsvoering binnen de Belastingdienst te versterken, in het bijzonder voor kritische activiteiten zoals personeelsadvisering en werving.
– Voor de inhuur voor het programma Buitengewone Zaken Blauw is € 14 mln. beschikbaar gesteld. Dit programma informeert onder andere mensen over hun registratie in de Fraude Signalering Voorziening (FSV) en de gevolgen daarvan. Verder is er gestart met een analyse van mogelijke onterechte afwijzingen van verzoeken tot Minnelijke Schuldsanering Natuurlijke Personen (MSNP).
– Gedupeerden zijn ten onrechte afgewezen voor de regeling MSNP, als gevolg van registratie in de FSV. Bij het compenseren van de gedupeerden dient een zorgvuldig proces gevolgd te worden.[2] Daarnaast duurt het langer om de impact en het aantal gedupeerden te onderzoeken dan eerder gedacht, waardoor er in 2022 nog geen schadevergoedingen uitgekeerd worden. Hierdoor valt het grootste gedeelte van het beschikbare budget in 2022 vrij, waarvan € 11 mln. aan geraamde personele uitgaven.
– Vanuit de middelen bestemd voor Werk aan Uitvoering uit het coalitieakkoord is € 10,1 mln. naar het personele budget van artikel 1 Belastingen overgeheveld om de dienstverlening te verbeteren en te versterken. Deze middelen worden ingezet ter financiering van IV-capaciteit.

Materiële uitgaven
De materiële uitgaven vallen naar verwachting € 34,3 mln. lager uit. Van het budget komt € 37 mln. niet tot besteding in 2022 aangezien de overheadkosten zoals huisvesting lager uitvallen. Daarnaast vinden er herschikkingen plaats tussen de verschillende onderdelen op artikel 1 Belastingen. Van het materieel budget wordt € 17,5 mln. overgeheveld naar het personeelsbudget (zie de toelichting onder 'Personele uitgaven') en er vindt een technische herschikking van € 13,5 mln. plaats van Opdrachten ICT naar ICT materieel.

Bijdrage aan agentschappen
De bijdrage aan agentschappen valt € 14,8 mln. lager uit. Dit heeft onder andere te maken met het vervallen van een geraamd voorschot van € 18 mln. aan Logius voor de diensten die zij leveren in 2023. In 2023 wordt Logius centraal gefinancierd door BZK.

[2] Kamerstukken II 2021-2022, 31 066, nr. 1131

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken
Met de toerekening van uitgaven die de Belastingdienst ten behoeve van de Douane en Toeslagen doet, wordt inzicht gegeven in de integrale uitgaven die voor de Douane en Toeslagen worden gemaakt. Deze uitgaven zijn voor 2022 naar actuele inzichten geactualiseerd en opwaarts bijgesteld (€ 22,8 mln. voor Douane en € 16 mln. voor Toeslagen).

Ontvangsten

Belastingontvangsten
In de Najaarsnota 2022 worden de mutaties van de Belastingontvangsten toegelicht. De aansluiting met de bedragen in de begrotingstoelichting (artikel 1 Belastingen, tabel budgettaire gevolgen van beleid) ziet er als volgt uit:

Tabel 9 Belastingontvangsten (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
Totaal belastingontvangsten	223.125.918	221.741.657	5.539.660	227.281.317
– /– Afdracht Gemeentefonds	35.677.115	38.636.151	2.002.210	40.638.361
– /– Afdracht Provinciefonds	2.540.680	2.796.975	46.457	2.843.432
– /– Afdracht BES-fonds	42.390	47.316	14.957	62.273
– /– Belastingontvangsten artikel 6 Btw-compensatiefonds	3.663.678	3.679.137	106.863	3.786.000
Belastingontvangsten artikel 1 Belastingen	181.202.055	176.582.078	3.369.173	179.951.251

Rente
De ontvangsten van belasting- en invorderingsrente worden € 52 mln. hoger geraamd. De realisaties laten hogere ontvangsten zien dan eerder geraamd en de openstaande schuld is toegenomen na uitstel van betaling in verband met corona. Hierdoor worden in de tweede helft van het jaar ook meer rente-inkomsten verwacht.

Boetes en schikkingen
Op basis van de realisaties worden meer boeteontvangsten verwacht dan eerder geraamd.

Apparaatsontvangstsen
In 2022 was besloten een pilot uit te voeren waarbij de Belastindienst aan de Douane factureert voor facilitaire werkzaamheden en levering van uniformen (vanuit de directie Centrum voor Facilitaire Dienstverlening, CFD). Op basis van de opzet van de pilot is besloten tot het terugdraaien hiervan en dus het terugdraaien van ontvangsten op artikel 1 Belastingen (€ 16,9 mln.) en uitgaven op artikel 9 Douane. De uitgaven worden meegenomen onder 'toerekening uitgaven aan Douane'.

3.2 Artikel 2 Financiële markten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Financiële markten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Verplichtingen	**– 540.904**	**– 515.553**	**1.466**	**159**	**– 513.928**
Uitgaven	**27.997**	**53.548**	**1.466**	**159**	**55.173**
Bekostiging	**5.462**	**8.208**	**534**	**– 300**	**8.442**
Accountantskamer	1.376	1.376	56	0	1.432
Muntcirculatie	3.787	4.533	478	0	5.011
IMVO convenanten	57	57	0	0	57
Overig	242	2.242	0	– 300	1.942
Opdrachten	**9.421**	**35.201**	**632**	**159**	**35.992**
Wijzer in geldzaken	1.698	1.698	69	230	1.997
Vakbekwaamheid	4.600	5.000	666	0	5.666
Uitvoeringskosten SRH	1.500	1.000	0	0	1.000
Schadeloosstelling SRH	0	650	0	0	650
Convertibiliteit Oekraïense hryvnia	0	23.250	0	0	23.250
Uitvoeringskosten omwisselen Oekraïense hryvnia	0	450	0	0	450
Overig	1.623	3.153	– 103	– 71	2.979
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**10.935**	**7.960**	**300**	**300**	**8.560**
Bijdrage AFM BES-toezicht	705	705	0	0	705
Bijdrage DNB toezicht en DGS BES	2.003	2.003	0	0	2.003
Bijdrage toezicht en handhaving MIF	460	10	0	0	10
Bijdrage PSD II	558	363	0	0	363
Bijdrage FEC	2.954	3.724	300	300	4.324
Overig	4.255	1.155	0	0	1.155
Storting/onttrekking begrotingsreserve	**1.625**	**1.625**	**0**	**0**	**1.625**
Dotatie begrotingsreserve DGS BES	1.000	1.000	0	0	1.000
Dotatie begrotingsreserve NHT	625	625	0	0	625
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**554**	**554**	**0**	**0**	**554**
IASB	420	420	0	0	420
(Caribean) Financial Action Task Force	134	134	0	0	134
Ontvangsten	**9.705**	**34.145**	**0**	**0**	**34.145**
Bekostiging	**2.000**	**2.746**	**0**	**0**	**2.746**
Ontvangsten muntwezen	2.000	2.746	0	0	2.746
Opdrachten	**1.455**	**24.705**	**0**	**0**	**24.705**
Wijzer in geldzaken	1.455	1.455	0	0	1.455
Convertibiliteit Oekraïense hryvnia	0	23.250	0	0	23.250

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Ontvangsten	**6.250**	**6.694**	**0**	**0**	**6.694**
Overig	6.250	6.694	0	0	6.694

Tabel 11 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m X) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Verplichtingen	**– 540.904**	**– 515.553**	**1.466**	**159**	**– 513.928**
waarvan garantieverplichtingen	– 568.901	– 569.101	0	0	– 569.101
Garantie WAKO (kernongevallen)	– 568.901	– 568.901	0	0	– 568.901
Garantie DGS BES	0	– 200	0	0	– 200
waarvan overige verplichtingen	27.997	53.548	1.466	159	55.173
Muntcirculatie	3.787	4.533	478	0	5.011
Vakbekwaamheid	4.600	5.000	666	0	5.666
Bijdrage DNB toezicht en DGS BES	2.003	2.003	0	0	2.003
Bijdrage FEC	2.954	3.724	300	300	4.324
Convertibiliteit Oekraïense hryvnia	0	23.250	0	0	23.250
Uitvoeringskosten omwisselen Oekraïense hryvnia	0	450	0	0	450
Overige betalingsverplichtingen	14.653	14.588	22	– 141	14.469

Toelichting

De mutaties op het niveau van de financiële instrumenten komen niet boven de ondergrenzen uit binnen de staffel (conform de RBV). Toelichting van deze mutaties blijft daarom achterwege.

3.3 Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Verplichtingen	**5.028.425**	**5.287.451**	**– 3.895.804**	**– 177.381**	**1.214.266**
Uitgaven	**618.425**	**1.560.368**	**1.231.279**	**– 166.040**	**2.625.607**
Garanties	**20**	**20**	**0**	**0**	**20**
Regeling Bijzondere Financieringen	20	20	0	0	20
Leningen	**0**	**722.917**	**0**	**0**	**722.917**
Lening KLM	0	722.917	0	0	722.917
Opdrachten	**6.309**	**6.309**	**1.279**	**960**	**8.548**
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	3.678	3.678	1.279	960	5.917
Opstart Invest International	2.631	2.631	0	0	2.631
Vermogensverschaffing/-onttrekking	**607.000**	**827.000**	**1.230.000**	**– 167.000**	**1.890.000**
Kapitaalinjectie TenneT	0	0	1.230.000	0	1.230.000
Aan-/verkoop vermogenstitels	0	220.000	0	0	220.000
Afdrachten Staatsloterij	100.000	100.000	0	0	100.000
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	330.000	0	– 130.000	200.000
Kapitaalinjectie Invest International	177.000	177.000	0	– 37.000	140.000
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**5.096**	**4.122**	**0**	**0**	**4.122**
NLFI	5.096	4.122	0	0	4.122
Ontvangsten	**1.499.963**	**1.814.203**	**270.846**	**70.051**	**2.155.100**
Garanties	**24.000**	**25.020**	**– 783**	**0**	**24.237**
Premieontvangsten garantie KLM	24.000	24.000	– 783	0	23.217
Premieontvangsten Gasunie	0	1.020	0	0	1.020
Leningen	**41.463**	**41.463**	**251.402**	**0**	**292.865**
Renteontvangsten lening KLM	41.463	41.463	– 25.681	0	15.782
Aflossing lening KLM	0	0	277.083	0	277.083
Vermogensverschaffing/-onttrekking	**1.430.000**	**1.743.658**	**20.227**	**70.051**	**1.833.936**
Aan-/verkoop vermogenstitels	0	281.300	0	0	281.300
Afdrachten Staatsloterij	100.000	100.000	0	0	100.000
Dividenden staatsdeelnemingen	1.315.000	1.347.358	20.000	70.051	1.437.409
Winstafdracht DNB	15.000	15.000	227	0	15.227
waarvan: Griekse inkomsten SMP	0	0	0	0	0
waarvan: rente-inkomsten ESM	15.000	15.000	227	0	15.227
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**4.500**	**4.062**	**0**	**0**	**4.062**
NLFI	4.500	4.062	0	0	4.062

Tabel 13 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m X) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Verplichtingen	**5.028.425**	**5.287.451**	**– 3.895.804**	**– 177.381**	**1.214.266**
waarvan garantieverplichtingen	160.000	200.000	– 600.000	0	– 400.000
Garanties en vrijwaringen staatsdeelnemingen	160.000	200.000	– 600.000	0	– 400.000
waarvan overige verplichtingen	4.868.425	5.087.451	– 3.295.804	– 177.381	1.614.266
Lening KLM	0	0	– 277.083	0	– 277.083
Lening SRH	0	0	0	– 11.341	– 11.341
Kapitaalinjectie TenneT	4.250.000	4.250.000	– 3.020.000	0	1.230.000
Aan-/verkoop vermogenstitels	0	220.000	0	0	220.000
Afdrachten Staatsloterij	100.000	100.000	0	0	100.000
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	330.000	0	– 130.000	200.000
Kapitaalinjectie Invest International	177.000	177.000	0	– 37.000	140.000
Overige betalingsverplichtingen	11.425	10.451	1.279	960	12.690

Toelichting

Verplichtingen

Garantie en Lening KLM
KLM maakt gebruik van de mogelijkheid om vervroegd af te lossen en heeft daarmee de uitstaande leningen terugbetaald, maar niet opgezegd. De maximale hoogte van de directe lening is door de aflossing van € 277 mln. verlaagd naar € 723 mln. en de maximale hoogte van de kredietfaciliteit bij de banken is verlaagd naar € 1,735 mld. (Revolving Credit Facility, RCF). De Nederlandse Staat staat garant voor 90% van de omvang van de RCF. De garantie wordt daarom met € 600 mln. bijgesteld naar € 1,56 mld. (90% van € 1,735 mld., de omvang van de RCF na verlaging).

Lening SRH
SRH heeft een vordering op de Nederlandse staat. Sinds oktober 2020 is hierop een negatieve rente van toepassing. Conform de afspraken in de leningdocumentatie wordt de rente (€ 11,3 mln.) niet betaald maar afgeboekt op de vordering.

Kapitaalinjectie TenneT
Uit de berekeningen van TenneT, gevalideerd door een externe adviseur, blijkt dat TenneT een totale eigenvermogensbehoefte heeft van circa € 9,3 mld. voor de periode 2022 t/m 2031 om haar A-rating te behouden. Dit is circa € 4,2 mld. hoger dan de € 5,1 mld. die gereserveerd is voor TenneT. TenneT heeft hiervan tot en met 2023 € 3,1 mld. aan eigen vermogen nodig (€ 1,2 mld. in 2022 en € 1,8 mld. in 2023), dit is € 2,6 mld. meer dan de € 490 mln. die was begroot. Ook voor de jaren 2024 en 2025 vallen de ingeschatte bedragen anders uit. Via een kasschuif in 2023 in de Ontwerpbegroting 2023 is zowel het ritme van het verplichtingenbudget als het kasbudget aangepast om dit te ondervangen.

Kapitaalinjectie Invest-NL en Invest International
In 2022 wordt minder kapitaal gestort dan geraamd (€ 130 mln. minder in Invest NL en € 37 mln. minder in Invest International). Het totaal van de beoogde kapitaalinjecties wijzigt niet, alleen in de kasreeks vindt een verschuiving plaats naar latere jaren.

Uitgaven

Vermogensverschaffing/onttrekking
Zie de toelichtingen op de kapitaalinjecties onder 'Verplichtingen'.

Ontvangsten

Leningen
Zie ook de toelichting onder 'Verplichtingen'. KLM maakt gebruik van de mogelijkheid om vervroegd af te lossen en lost de uitstaande lening van € 277 mln. in 2022 af. Omdat KLM alleen rente betaalt over het getrokken deel van de lening, wijzigen de renteontvangsten na de vervroegde aflossing van € 277 mln. Voor 2022 worden de renteontvangsten naar beneden bijgesteld, vanaf 2023 worden de renteontvangsten bijgesteld en op nul geraamd.

Vermogensverschaffing/onttrekking
Een actualisatie van de dividendramingen van de staatsdeelnemingen geeft voor het jaar 2022 een positieve bijstelling (€ 90 mln.).

3.4 Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Internationale financiële betrekkingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	**1.043.419**	**1.746.183**	**5.934.057**	**84**	**7.680.324**
Uitgaven	**402.972**	**602.883**	**291**	**0**	**603.174**
Garanties	**96.352**	**96.352**	**0**	**0**	**96.352**
EIB pan-Europees garantiefonds	96.352	96.352	0	0	96.352
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**276.883**	**276.794**	**227**	**0**	**277.021**
Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen	0	40	0	0	40
Rentecompensatie ESM	15.000	15.000	227	0	15.227
Wereldbank	261.883	261.754	0	0	261.754
Leningen	**27.920**	**227.920**	**0**	**0**	**227.920**
Teruggave winsten	27.920	27.920	0	0	27.920
Lening aan Oekraïne	0	200.000	0	0	200.000
Opdrachten	**1.817**	**1.817**	**64**	**0**	**1.881**
Technische assistentie	1.817	1.817	64	0	1.881
Ontvangsten	**165.107**	**325.026**	**0**	**0**	**325.026**
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**5.188**	**5.188**	**0**	**0**	**5.188**
Ontvangsten IFI's	1.998	1.998	0	0	1.998
Ontvangsten ESM Kapitaal	3.190	3.190	0	0	3.190
Leningen	**159.919**	**319.838**	**0**	**0**	**319.838**
Aflossing lening Griekenland	159.919	319.838	0	0	319.838

Tabel 15 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m X) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	**1.043.419**	**1.746.183**	**5.934.057**	**84**	**7.680.324**
waarvan garantieverplichtingen	75.290	672.142	5.979.766	84	6.651.992
Garantie aan DNB inzake IMF	0	614.568	0	84	614.652
EFSM	0	0	– 67.507	0	– 67.507
AIIB	0	– 2.226	0	0	– 2.226
Wereldbank	100.000	84.510	0	0	84.510
ESM	– 24.710	– 24.710	0	0	– 24.710
SURE	0	0	112.898	0	112.898
NGEU	0	0	5.934.375	0	5.934.375
waarvan overige verplichtingen	968.129	1.074.041	– 45.709	0	1.028.332
Lening aan Oekraïne	0	200.000	0	0	200.000

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m X) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Rentecompensatie ESM	15.000	15.000	– 45.773	0	– 30.773
Wereldbank	923.392	829.264	0	0	829.264
Teruggave winsten SMP/ANFA	27.920	27.920	0	0	27.920
Technische assistentie kiesgroeplanden	1.817	1.817	64	0	1.881
Overige betalingsverplichtingen	0	40	0	0	40

Toelichting

Verplichtingen

Europees Financieel Stabilisatiemechanisme (EFSM)
De uitstaande Nederlandse garantie voor het EFSM wordt naar beneden bijgesteld (€ 67,5 mln.). Deze neerwaartse bijstelling komt voort uit een gedeeltelijk herfinanciering van een afgelopen lening. Hierdoor is het totale uitstaande bedrag onder dit instrument afgenomen. Daarnaast is de rente die over deze lening betaald moet worden lager dan de rente op de lening die is afgelopen.

Temporary Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency (SURE)
De garantie voor SURE wijzigt door een bijstelling van de renteverwachting en een aanpassing op basis van de gerealiseerde rente bij de uitgifte van een nieuwe lening. Voorheen werden renteverwachtingen gebruikt die de Commissie in 2018 heeft gecommuniceerd. Omdat deze niet meer realistisch zijn, wordt de renteverwachting nu berekend op basis van actuele rentestanden. Deze aanpassingen zorgen voor een opwaartse bijstelling van de garantie voor SURE (€ 112,9 mln.).

Next Generation EU (NGEU)
De NGEU garantie wordt bijgesteld naar aanleiding van nieuwe renteverwachtingen en een aanpassing op basis van de gerealiseerde rente bij de uitgifte van een nieuwe leningen. Voorheen werden renteverwachtingen gebruikt die de Commissie in 2018 heeft gecommuniceerd. Omdat deze niet meer realistisch zijn, wordt de renteverwachting nu berekend op basis van actuele rentestanden. Deze aanpassing zorgt voor een aanzienlijke verhoging van de garantie voor NGEU (€ 5,9 mld.).

Rentecompensatie Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM)
De Nederlandsche Bank compenseert het ESM voor de negatieve rente die het over haar deposito bij DNB moet betalen. Het ESM wordt achteraf gecompenseerd voor de rente die het in het voorgaande jaar heeft betaald. In 2022 hebben er twee mutaties ten aanzien van de ESM rentecompensatie plaatsgevonden. Ten eerste is de compensatie aan het ESM in 2022 met ca. € 0,2 mln. naar boven bijgesteld. Daarnaast is de rente sinds 27 juli 2022 niet meer negatief. Daarom is de toekomstige compensatie naar beneden bijgesteld en de eerder opgenomen verplichting afgewaardeerd. De huidige verwachting is dat het ESM in 2022 ongeveer € 9 mln. rente aan DNB heeft betaald waarvoor het in 2023 gecompenseerd zal worden. Voor de jaren na 2023 is de verwachte compensatie aangepast naar € 0.

3.5 Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoennennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	**10.089.941**	**10.089.926**	**0**	**– 3.431.026**	**6.658.900**
Uitgaven	**221.941**	**221.926**	**0**	**101.974**	**323.900**
Opdrachten	**19.697**	**19.682**	**0**	**– 26**	**19.656**
Kostenvergoeding Atradius DSB	18.900	18.900	0	0	18.900
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	650	650	0	0	650
Overige uitgaven	147	132	0	– 26	106
Garanties	**132.000**	**132.000**	**0**	**33.000**	**165.000**
Schade-uitkering EKV	112.000	112.000	0	33.000	145.000
Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten	20.000	20.000	0	0	20.000
Storting/onttrekking begrotingsreserve	**70.244**	**70.244**	**0**	**69.000**	**139.244**
Mutatie begrotingsreserve EKV	70.244	70.244	0	69.000	139.244
Ontvangsten	**131.076**	**129.391**	**0**	**69.000**	**198.391**
Garanties	**107.119**	**105.359**	**0**	**69.000**	**174.359**
Premies EKV	70.244	70.244	0	69.000	139.244
Schaderestituties EKV	16.875	15.115	0	0	15.115
Schaderestituties herverzekering leverancierskredieten	20.000	20.000	0	0	20.000
Storting/onttrekking begrotingsreserve	**23.957**	**24.032**	**0**	**0**	**24.032**
Mutatie begrotingsreserve EKV	23.957	24.032	0	0	24.032

Tabel 17 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m X) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoennennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	**10.089.941**	**10.089.926**	**0**	**– 3.431.026**	**6.658.900**
waarvan garantieverplichtingen	10.000.000	10.000.000	0	– 3.500.000	6.500.000
Exportkredietverzekeringen	10.000.000	10.000.000	0	– 3.500.000	6.500.000
waarvan: aangegane garantieverplichtingen	*10.000.000*	*10.000.000*	*0*	*– 3.500.000*	*6.500.000*
waarvan: vervallen garantieverplichtingen	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
waarvan overige verplichtingen	89.941	89.926	0	68.974	158.900
Kostenvergoeding Atradius DSB	18.900	18.900	0	*0*	18.900

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m X) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	650	650	0	*0*	650
Storting begrotingsreserve EKV	70.244	70.244	0	*69.000*	139.244
Overige betalingsverplichtingen	147	132	0	– 26	106

Toelichting

Verplichtingen

Exportkredietverzekeringen
Het plafond van € 10 mld. aan maximaal in een jaar aan te gane verplichtingen zal naar alle waarschijnlijkheid niet volledig worden benut in 2022. Op basis van de verplichtingen die op dit moment zijn aangegaan en de transacties die nog in 2022 worden verwacht, wordt € 3,5 mld. aan verplichtingen afgeboekt.

Storting begrotingsreserve EKV
De raming van de begrotingsreserve wordt met € 69 mln. naar boven bijgesteld. Dit komt door de ontvangst van een relatief groot premiebedrag door een transactie op de Filipijnen.

Uitgaven

Garanties
In 2022 valt het totaal aan schade-uitkeringen naar verwachting € 33 mln. hoger uit dan begroot. Dit heeft onder meer te maken met onverwachte schade-uitkeringen op Sri Lanka waar er sprake is van een instabiele politieke situatie.

Storting/onttrekking begrotingsreserve
Zie de toelichting storting begrotingsreserve EKV onder 'Verplichtingen'.

Ontvangsten

Garanties
Zie de toelichting storting begrotingsreserve EKV onder 'Verplichtingen'.

3.6 Artikel 6 Btw-compensatiefonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Btw-compensatiefonds (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	**3.664.380**	**3.679.137**	**81.701**	**25.162**	**3.786.000**
Uitgaven	**3.664.380**	**3.679.137**	**81.701**	**25.162**	**3.786.000**
Bijdrage aan medeoverheden	**3.664.380**	**3.679.137**	**81.701**	**25.162**	**3.786.000**
Bijdragen aan gemeenten	3.254.618	3.264.004	92.178	22.742	3.378.924
Bijdragen aan provincies	409.762	415.133	– 10.477	2.420	407.076
Ontvangsten	**3.664.380**	**3.679.137**	**81.701**	**25.162**	**3.786.000**

Toelichting

Verplichtingen, uitgaven en ontvangsten

Bijdrage aan medeoverheden
Als gevolg van overhevelingen van budget van ministeries naar decentrale overheden, wordt een bedrag in het gemeente- of provinciefonds gestort. Het geraamde btw-deel wordt in het BCF gestort. Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw daarna weer terugvragen bij BCF (€ 106,9 mln.). Per saldo is de mutatie neutraal.

3.7 Artikel 9 Douane

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 Douane (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	**670.411**	**675.112**	**20.131**	**– 11.086**	**684.157**
Uitgaven (1) + (2)	**670.411**	**675.112**	**20.131**	**– 11.086**	**684.157**
Apparaatsuitgaven (1)	**466.201**	**473.370**	**– 3.815**	**– 282**	**469.273**
Personele uitgaven	**443.947**	**448.021**	**12.228**	**358**	**460.607**
Eigen personeel	430.136	428.291	11.855	358	440.504
Inhuur externen	13.599	19.468	367	0	19.835
Overig personeel	212	262	6	0	268
Materiële uitgaven	**22.254**	**25.349**	**– 16.043**	**– 640**	**8.666**
ICT	1.510	1.510	49	0	1.559
Bijdrage aan SSO's	150	150	6	0	156
Overig materieel	20.594	23.689	– 16.098	– 640	6.951
Programma-uitgaven (2)	**204.210**	**201.742**	**23.946**	**– 10.804**	**214.884**
Bekostiging	**50**	**50**	**2**	**0**	**52**
Overige bekostiging	50	50	2	0	52
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**1.350**	**1.350**	**55**	**0**	**1.405**
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	1.350	1.350	55	0	1.405
Opdrachten	**27.878**	**25.410**	**924**	**– 10.804**	**15.530**
ICT opdrachten	6.035	5.021	237	– 2.455	2.803
Overige opdrachten	21.843	20.389	687	– 8.349	12.727
Bijdrage aan agentschappen	**3.187**	**3.187**	**165**	**0**	**3.352**
Bijdrage overige agentschappen	3.187	3.187	165	0	3.352
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	**171.745**	**171.745**	**22.800**	**0**	**194.545**
Toegerekende uitgaven van Belastingen	171.745	171.745	22.800	0	194.545
Ontvangsten	**605**	**605**	**0**	**11.500**	**12.105**
Apparaatsontvangsten	605	605	0	11.500	12.105

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven
De Douane verwacht € 12,6 mln. meer personele uitgaven dan eerder geraamd (€ 12,2 mln. op eigen personeel en € 0,4 mln. op inhuur externen). Dit komt hoofdzakelijk door hogere loonkosten vanwege een stijging in de cao-lonen en een stijging van de sociale premies (ca. € 12,3 mln.), waarvoor bij Miljoenennota loonbijstelling is toegekend.

Materiële uitgaven
In 2022 was besloten een pilot uit te voeren waarbij de Belastingdienst aan de Douane factureert voor facilitaire werkzaamheden en levering van uniformen (vanuit de directie Centrum voor Facilitaire Dienstverlening, CFD). Op basis van de opzet van de pilot is besloten tot het terugdraaien hiervan en dus het terugdraaien van ontvangsten op artikel 1 Belastingen en uitgaven op artikel 9 Douane (€ 16,9 mln.).

Opdrachten
De geraamde uitgaven op opdrachten worden neerwaarts bijgesteld (€ 9,9 mln.). Dit komt grotendeels doordat de uitgaven voor (body)scans en andere detectiemiddelen dit jaar niet worden gerealiseerd. Deze uitgaven worden naar verwachting in komende jaren alsnog gerealiseerd.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken
Met de toerekening van uitgaven die de Belastingdienst ten behoeve van de Douane doet, wordt inzicht gegeven in de integrale uitgaven die voor de Douane worden gemaakt. Deze uitgaven zijn naar actuele inzichten geactualiseerd en opwaarts bijgesteld (€ 22,8 mln.).

Ontvangsten

Apparaatsontvangsten
Dit jaar is een eerste tranche van een Europese subsidie voor scan- en detectie-apparatuur ontvangen (€ 11,5 mln.). De tweede tranche volgt in het jaar 2024 voor een gelijk bedrag. Tegenover deze ontvangst staan geen uitgaven in 2022. Dit resulteert in een positieve bijstelling van € 11,5 mln.

3.8 Artikel 13 Toeslagen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 Toeslagen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Verplichtingen	**1.289.239**	**1.823.373**	**55.792**	**– 833**	**1.878.332**
Uitgaven (1) + (2)	**2.006.544**	**1.962.485**	**– 738.835**	**– 15.573**	**1.208.077**
Apparaatsuitgaven (1)	**335.864**	**354.355**	**– 5.997**	**– 15.573**	**332.785**
Personele uitgaven	**326.123**	**343.476**	**– 2.600**	**– 24.850**	**316.026**
Eigen personeel	163.438	169.745	– 31.840	– 9.608	128.297
Inhuur externen	161.685	172.681	29.210	– 15.706	186.185
Overig personeel	1.000	1.050	30	464	1.544
Materiële uitgaven	**9.741**	**10.879**	**– 3.397**	**9.277**	**16.759**
ICT	213	213	– 177	200	236
Bijdrage aan SSO's	0	628	600	– 1.228	0
Overige materiële uitgaven	9.528	10.038	– 3.820	10.305	16.523
Programma-uitgaven (2)	**1.670.680**	**1.608.130**	**– 732.838**	**0**	**875.292**
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**102**	**102**	**4**	**0**	**106**
Bijdrage overige ZBO's/RWT's	102	102	4	0	106
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**0**	**3.300**	**630**	**– 72**	**3.858**
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	0	3.300	630	– 72	3.858
Opdrachten	**39.526**	**45.026**	**– 11.982**	**717**	**33.761**
ICT opdrachten	26	26	1.621	204	1.851
Overige opdrachten	39.500	45.000	– 13.603	513	31.910
Bijdrage aan medeoverheden	**52.445**	**84.445**	**– 49.000**	**0**	**35.445**
Bijdrage aan medeoverheden	52.445	84.445	– 49.000	0	35.445
(Schade)vergoeding	**1.386.905**	**1.283.555**	**– 688.470**	**– 645**	**594.440**
Compensatie toeslagengedupeerden	555.705	383.605	– 77.022	9.523	316.106
Kwijtschelden private schulden	304.200	308.700	– 143.714	– 513	164.473
Herstelprogramma voor kinderen	420.000	420.000	– 345.000	0	75.000
Herstelregeling voor ex-partners	60.000	60.000	– 60.000	0	0
Herstelregeling voor gedupeerden andere toeslagen	47.000	47.000	– 47.000	0	0
Overige (schade)vergoedingen	0	64.250	– 15.734	– 9.655	38.861
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	**191.702**	**191.702**	**15.980**	**0**	**207.682**
Toegerekende uitgaven van Belastingen	191.702	191.702	15.980	0	207.682

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt in 2022 per saldo verhoogd met circa € 55 mln. Deels hangt dit samen met de uitgavenmutaties (zie de toelichting onder 'Uitgaven') en deels betreft het specifieke verplichtingenmutaties. De belangrijkste mutaties:

– Er wordt € 113,2 mln. verplichtingenruimte toegevoegd aan het personele budget van UHT. De reden hiervoor is met name om meer verplichtingen voor externe inhuur te kunnen aangaan.
– Er wordt € 4 mln. verplichtingenruimte aan Bijdrage aan medeoverheden toegevoegd in verband met uitbreiding van de SPUK voor de herstel-operatie toeslagen.
– De verplichtingenruimte op (Schade)vergoeding wordt met circa € 142,6 mln. naar beneden bijgesteld. Dit budget wordt geschoven naar 2023 en 2024 in verband met verplichtingen die naar verwachting pas later zullen worden aangegaan voor emotioneel herstel en de private schulden oplossing.

Uitgaven

Personele uitgaven
Dit budget wordt in 2022 met circa € 27,5 mln. naar beneden bijgesteld. Dit heeft verschillende redenen:

– Door personeelsverloop en krapte op de arbeidsmarkt duurt het langer om vacatures te vervullen. Hierdoor vallen de personele uitgaven € 37,4 mln. lager uit.
– Er is bij de Ontwerpbegroting 2023 loonbijstelling uitgekeerd ter dekking van gestegen cao-lonen en werkgeverspremies. Hierdoor wordt het personele budget in 2022 verhoogd met € 8,1 mln. Daarnaast is in het kader van de tijdelijke tegemoetkoming kinderopvang (TTKO) € 2,9 mln. toegevoegd aan dit budget.
– Tot slot is er € 7,1 mln. intern herschikt binnen artikel 13 Toeslagen van het personele budget naar andere financiële instrumenten (onder andere naar materiële uitgaven, omdat een deel van de werkzaamheden zijn uitbesteed aan externe partijen) en is er circa € 5,9 mln. vanuit andere artikelen binnen de begroting van het ministerie van Financiën naar dit budget overgeheveld (met name de teruggave vanuit artikel 1 Belastingen van ongebruikte ketenbudgetten).

Opdrachten
De verwachte uitvoeringskosten van de private schuldenoplossing en ouders in het buitenland zijn in 2022 lager dan begroot. Dit komt onder andere door vertraging in de opstart. Het budget (- € 14,5 mln.) wordt daarom deels doorgeschoven. Verder is er circa € 0,8 mln. prijsbijstelling toegevoegd aan Opdrachten en wordt er voor circa € 2,4 mln. binnen artikel 13 Toeslagen herschikt naar Opdrachten.

Bijdrage aan medeoverheden
De budgetten voor de brede hulp via gemeenten worden met een kasschuif 1 jaar opgeschoven, omdat deze pas later nodig zijn (- € 48 mln. in 2022). Deze budgetten zijn gericht aan de kinderen en ex-partners van gedupeerden van de problemen met de kinderopvangtoeslag en voor de verwachte kosten van medeoverheden ten behoeve van de herijking van de aanpak van de hersteloperatie toeslagen. Daarnaast wordt, naar aanleiding van de controles van de ADR op het jaarverslag 2021, het budget voor het VNG (Vereniging voor Nederlandse Gemeenten) steunpunt (€ 1 mln.) herschikt van Bijdrage aan medeoverheden naar Bijdrage aan (inter)nationale organisaties.

(Schade)vergoeding
In de Ontwerpbegroting 2023 is reeds aangegeven dat dit budget in 2022 met circa € 689,1 mln. naar beneden wordt bijgesteld. Dit heeft verschillende redenen:
– Kasschuiven: Enkele regelingen in het kader van de hersteloperatie toeslagen gaan later van start dan eerder voorzien. De budgetten voor deze regelingen (het herstelprogramma voor kinderen, de herstelregeling voor ex-partners en de herstelregeling voor gedupeerden andere toeslagen) worden doorgeschoven naar 2023 en 2024. Het grootste deel van deze kasschuiven wordt gevormd door de kasschuif in de middelen van het herstelprogramma voor kinderen (- € 345 mln. in 2022). Het herstelprogramma voor kinderen is van start gegaan in het vierde kwartaal van 2022. Dit betekent dat de meeste middelen in 2023 nodig zullen zijn. Voor de herstelregeling voor ex-partners wordt € 60 mln. doorgeschoven naar 2023 en 2024. Voor de herstelregeling voor gedupeerden andere toeslagen wordt het budget van € 47 mln. voor 2022 doorgeschoven. Daarnaast wordt ook circa € 78,9 mln. van het budget voor de forfaitaire compensatieregeling en de integrale beoordeling en € 154,9 mln. van het budget voor de private schuldenoplossing doorgeschoven naar 2023 en 2024. Tot slot vinden er nog enkele kleinere kasschuiven plaats (totaal circa € 35,8 mln. van 2022 naar 2023 en 2024). Van de totale kasschuif wordt circa € 422 mln. naar 2023 doorgeschoven en circa € 299,6 mln. naar 2024. Een uitgebreider overzicht van de financiële stand van zaken van de hersteloperatie toeslagen is te vinden in de financiële paragraaf van de 12e voortgangsrapportage hersteloperatie toeslagen[3] en bijlage 7: Herstel toeslagen van de Najaarsnota.
– Prijsbijstelling: Vanwege prijsbijstelling wordt dit budget met circa € 34 mln. opgehoogd in 2022.
– Overboekingen met andere begrotingen: Sinds 1 maart 2021 kunnen gedupeerden van de problemen met de kinderopvangtoeslag via de Raad voor Rechtsbijstand adequate en kosteloze rechtsbijstand krijgen. De benodigde middelen voor deze regeling staan meerjarig geserveerd op de begroting van het ministerie van Financiën. Ten behoeve van de budgettaire afwikkeling over 2021 wordt er circa € 0,9 mln. naar JenV overgeboekt.
– Herschikkingen: Er vindt een klein aantal herschikkingen naar andere financiële instrumenten binnen artikel 13 Toeslagen plaats.

[3] Kamerstukken II 2022-2023, 31 066, nr 1128

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken
Met de toerekening van uitgaven die de Belastingdienst ten behoeve van Toeslagen doet wordt inzicht gegeven in de integrale uitgaven die voor Toeslagen worden gemaakt. Deze toerekening wordt jaarlijks herijkt in de Ontwerpbegroting. Op basis van de meest recente inzichten wordt de toerekening in 2022 verhoogd met circa € 16 mln.

4 Beleidsartikelen Nationale Schuld (IXA)

4.1 Artikel 11 Financiering staatsschuld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 21 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 Financiering staatsschuld (bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Verplichtingen	**34.615**	**34.812**	**263**	**– 16**	**35.059**
Uitgaven	**34.615**	**34.812**	**263**	**– 16**	**35.059**
Opdrachten	**17**	**21**	**0**	**0**	**21**
Overige kosten	17	21	0	0	21
Rente	**3.887**	**4.081**	**174**	**– 16**	**4.239**
Rente vaste schuld	3.887	4.081	174	– 16	4.239
Leningen	**30.711**	**30.710**	**89**	**0**	**30.799**
Aflossing vaste schuld	30.711	30.710	89	0	30.799
Ontvangsten	**55.418**	**68.617**	**– 21.780**	**5.890**	**52.727**
Rente	**1.402**	**873**	**– 180**	**– 14**	**679**
Rente vlottende schuld	481	246	– 141	4	109
Rente derivaten lang	921	627	– 39	– 18	570
Leningen	**54.016**	**67.744**	**– 21.600**	**5.904**	**52.048**
Uitgifte vaste schuld	54.016	45.000	– 2.500	0	42.500
Mutatie vlottende schuld	0	22.744	– 19.100	5.904	9.548

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Rente
De rentelasten vallen in 2022 naar verwachting hoger uit dan eerder geraamd (€ 158,0 mln.). Bij de uitgifte van nieuwe schuld worden de rentetarieven vastgelegd tegen het dan geldende rentetarief. Aangezien de rentetarieven nu hoger zijn dan eerder geraamd, levert dit een tegenvaller op.

Leningen
De aflossingen op de vaste schuld zijn naar verwachting hoger (€ 89,4 mln.) als gevolg van het vervroegd aflossen van obligaties in 2022. Vervroegd aflossen wordt gedaan uit hoofde van cashmanagement.

Ontvangsten

Rente
Per saldo vallen de renteontvangsten naar verwachting € 194,0 mln. lager uit. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn:
– *Rente vlottende schuld*
  De rentebaten op de vlottende schuld vallen naar verwachting € 137,0 mln. lager uit als gevolg van wijzigingen in de omvang van de kortlopende schuld en de hoogte van de korte rente.
– *Rente derviaten lang*
  Er worden € 57,0 mln. minder rentebaten op derivaten verwacht dan eerder geraamd als gevolg van gerealiseerde rentepercentages van derivaten en de nieuwe rentestanden van het CPB.

Leningen
Per saldo zijn de leningen naar verwachting € 15,7 mld. lager. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn:
– *Uitgifte vaste schuld*
  De raming voor de uitgifte van vaste schuld is met € 2,5 mld. naar beneden bijgesteld als gevolg van het gewijzigde financieringsplan 2022. Het financieringsplan geeft een beschrijving van de geschatte omvang en de totstandkoming van de financieringsbehoefte van de Nederlandse Staat voor 2022 en een overzicht van de manier waarop het Agentschap van plan is deze in te vullen.
– *Mutatie vlottende schuld*
  De raming van de mutatie vlottende schuld daalt met € 13,2 mld. Dit is het gevolg van een lagere financieringsbehoefte doordat de raming van het kastekort voor het lopende begrotingsjaar sterk is afgenomen. Schommelingen in de financieringsbehoefte in een lopend begrotingsjaar worden zo veel mogelijk opgevangen op de geldmarkt.

4.2 Artikel 12 Kasbeheer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 Kasbeheer (bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	**1.531**	**1.834**	**287**	**807**	**2.928**
Uitgaven	**1.531**	**1.834**	**287**	**807**	**2.928**
Rente	**31**	**34**	**87**	**7**	**128**
Rente kasbeheer	31	34	87	5	126
Voortijdige beëindiging binnen kasbeheer	0	0	0	2	2
Leningen	**1.500**	**1.800**	**200**	**800**	**2.800**
Verstrekte leningen	1.500	1.800	200	800	2.800
Ontvangsten	**7.248**	**10.128**	**4.080**	**916**	**15.124**
Rente	**87**	**93**	**1**	**2**	**96**
Rente kasbeheer	87	93	0	2	95
Voortijdige beëindiging binnen kasbeheer	0	0	1	0	1
Leningen	**1.206**	**1.119**	**109**	**37**	**1.265**
Ontvangen aflossingen	1.206	1.119	109	37	1.265
Mutaties in rekening-courant en deposito's	**5.955**	**8.916**	**3.970**	**877**	**13.763**
Mutaties in rekening courant en deposito	5.955	8.916	3.970	877	13.763

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Rente
De raming van de rentelasten is € 94 mln. hoger dan geraamd als gevolg van de instroom van middelen op rekeningen-courant en de nieuwe rentestanden van het CPB.

Leningen
Naar verwachting worden in 2022 meer leningen verstrekt aan de deelnemers van het schatkistbankieren dan eerder geraamd. De raming wordt daardoor met € 1,0 mld. naar boven bijgesteld.

Ontvangsten

Leningen
Op basis van de actuele inzichten wordt verwacht dat de aflossingen op de leningen € 146,0 mln. hoger uitvallen dan eerder geraamd. Dit zijn leningen die door agentschappen, rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) en derden in het kader van schatkistbankieren zijn afgesloten.

Mutaties in rekening-courant en deposito's
De wijziging in de geraamde mutatie van het saldo op de rekeningen-courant en deposito's van de deelnemers van schatkistbankieren is het gevolg van het actualiseren van de geraamde uitgaven en inkomsten van RWT's, sociale fondsen en decentrale overheden (€ 4,8 mld.). De mutaties in rekeningen-courant en deposito's worden veroorzaakt door de uitgaven en ontvangsten van de deelnemers van het schatkistbankieren.

5 Niet-beleidsartikelen

5.1 Artikel 8 Apparaat Kerndepartement

Tabel 23 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Verplichtingen	**332.766**	**373.358**	**10.985**	**– 5.723**	**378.620**
Uitgaven	**332.766**	**373.358**	**10.985**	**– 5.723**	**378.620**
Personele uitgaven	**213.422**	**233.461**	**5.427**	**– 2.676**	**236.212**
Eigen personeel	205.067	219.694	2.753	– 746	221.701
Inhuur externen	7.820	13.344	2.008	– 1.866	13.486
Overig personeel	535	423	666	– 64	1.025
Materiële uitgaven	**119.344**	**139.897**	**5.558**	**– 3.047**	**142.408**
ICT	16.688	46.437	– 24.784	– 2.533	19.120
Bijdrage aan SSO's	44.623	54.650	624	34	55.308
Overig materieel	58.033	38.810	29.718	– 548	67.980
Ontvangsten	**54.137**	**55.571**	**2.997**	**– 1.195**	**57.373**
Apparaatsontvangsten	54.137	55.571	2.997	– 1.195	57.373

Toelichting

De mutaties op het niveau van de financiële instrumenten komen niet boven de ondergrenzen uit binnen de staffel (conform de RBV, zie ook de Leeswijzer op pagina 4). Toelichting van deze mutaties blijft derhalve achterwege.

5.2 Artikel 10 Nog onverdeeld

Tabel 24 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1+2, NvW) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 5) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Verplichtingen	**147.901**	**277.681**	**– 227.823**	**– 49.858**	**0**
Uitgaven	**139.050**	**268.830**	**– 227.823**	**– 41.007**	**0**
Nog te verdelen	**139.050**	**268.830**	**– 227.823**	**– 41.007**	**0**
Loonbijstelling-programma	2.340	2.340	0	– 2.340	0
Loonbijstelling-apparaat	11.459	113.722	– 97.740	– 15.982	0
Prijsbijstelling-apparaat	11.383	103.766	– 86.634	– 17.132	0
Onvoorzien-programma	40.614	36.089	– 34.563	– 1.526	0
Onvoorzien-apparaat	73.254	12.913	– 8.886	– 4.027	0
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Nog te verdelen
De nog te verdelen uitgaven zijn met in totaal € 268,8 mln. afgeboekt, waarvan € 228 mln. eerder bij de Ontwerpbegroting 2023 is toegelicht. Van dit bedrag is bij de Ontwerpbegroting 2023 € 2 mln. en bij de tweede suppletoire begroting 2022 € 33 mln. vrijgevallen, omdat deze middelen niet in 2022 zijn benodigd of ingezet. De overige afboekingen betreffen overhevelingen naar andere artikelen of begrotingen. De belangrijkste mutaties:

- De tranche 2022 van de loon- en prijsbijstelling is in de eerste suppletoire begroting toegevoegd aan artikel 10 Nog onverdeeld. De loon- en prijsbijstelling wordt naar rato verdeeld over de (beleids)artikelen, wat leidt tot een overheveling van in totaal € 182,4 mln. naar de andere artikelen.
- Er wordt € 14,5 mln. overgeheveld naar artikel 1 Belastingen ten behoeve van het programma Buitengewone Zaken Blauw van de Belastingdienst voor het inhuren van personeel.
- Voor het project Digitale Snelweg Douane (DSD) ten behoeve van het aangifteproces van de Douane zijn middelen gereserveerd op artikel 10 Nog onverdeeld. Een deel van het budget (€ 18 mln.) komt naar verwachting niet tot besteding in 2022 maar in latere jaren en is als kasschuif opgenomen in de Ontwerpbegroting 2023.